

ચાહુ, બાડીના વ્યસનમાંથી પૈસા બચારી
ફા ચોપડી ખરીદ કરવા લલામણુ કરે છું.

કળીયુગ કાવ્યમાળા.

રચી, છપાવી પ્રસિદ્ધ કરનાર,
વૈદ્ય સોમચંદ જોડાલાલ શાહ

ડૉ. દાળની પોળમાં--ખારાકુવાની પોળ--અમદાવાદ.

સર્વ હક્ક સ્વાધીન રાખ્યા છે.

ચા'થી ચતુરાઇ ઘટે ઘટે વીર્યને વાનઃ
ખીડી તો બુરૂ કરે, આયુષને નુકશાન.

આવૃત્તિ ૨ છ
સંવત ૧૯૭૫

પ્રત. ૧૦૦૦
સને ૧૯૧૯

ધી માર્તંડ મુદ્રાલય પ્રીન્ટીંગ પ્રેસમાં પટેલ. ભીખાલાલ
છગનલાલે છાપ્યું. ડૉ. રીચીરોડ. અમદાવાદ.

કીંમત રૂ. ૦-૧-૦

માન ગયું દાનજ ગયું, નિતી જતાં બહુ દુઃખી કોપીરાઈ-સંગ્રહ
દેશી દુશ્મન થઈ પડ્યા, કાન ધરે ને કોક.

ભણીને ભુલા પડ્યા.

ભણ્યા અમે બહુ ખંતથીરે, કાઠ નોકરી રાખોરે;
ભણ્યા અમે બહુ ખંતથી. એ—ટેક.
મેટ્રીક અમે એમમારે, જીવો ખી, એ થયા પાસરે;
રાત દીવસ મહેનત કરી, નોકરી મેળવવા ખાસરે. ભણ્યા.
યસ નોન ગોટપીટ કરતારે, અમે શીખ્યા બહુ ભારીરે;
દુશ પહેર્યો શોભતો, અમારી જીવો હુંશીઆરીરે. ભણ્યા.
હુત્તર અમે નથી શીખીઆરે, નથી તેની નીશાળરે;
છતિહાસ ભુજોળ વીગેરે, અમે શીખ્યા તત્કાળરે. ભણ્યા.
ભણનારા જેમ વધીઆરે, તેથી લેથન વધ્યાં આજરે;
ચક્ષમા આંખે આવીઆ, પાકી ગયાં મગજરે. ભણ્યા.
સરકાર નોકરી આપેછેરે, પણ વધુ ક્યાંથી લાવેરે;
એક જગ્યા ખાલી પડતાં, પચી પચા અરજી આવેરે. ભણ્યા.
અમને માન સૌ આપતારે, તમે થયા વીદ્વાનરે;
નોકરીઓ અમે શોધીએ, એવા બન્યા નાદાનરે. ભણ્યા.
રજવાડામાં મળે નોકરીરે, જેને વગવસીલોરે;
વિદ્યાને માન નથી આપતા, જોઈએ વસુ વસીલોરે. ભણ્યા.
તેથી અમે ટેલ નાખીએરે, કાઠ નોકરી રાખોરે;
નહીતો નોકરી અપાવો તો, ઉપકાર માનીએ આખોરે, ભણ્યા.
હુત્તર સીખવા જાંઈએરે, વળી ખાવા જોઈએ દામરે;
પૈસા ક્યાંથી લાવીએ, રજવા પૈસા કેમરે. ભણ્યા.

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાયિટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૮૩૫૪

દર્શક

પુસ્તકનું નામ ડાબીયુગ ડાબીયુગ

વિષય ૮ - ૮

નોકરી વીના નથી સુઝતુંરે, જીદગી એળે જાયરે;
જીદગી કાઢી લણનરમાં, આકી ધન વીના ધોવાયરે. લણ્યા.

આગેવાનો હુતર કાઢવારે, સૌને ઉપદેશ કરતારે;
કહેનારા નથી કરતા, તલીઓ પાડી ઘેર જતારે. લણ્યા.

શ્રીમંતો સુધ ગયારે, રજવાડા ક્યાંથી જાગેરે;
ખોજનારા ખોલી રહ્યા, કેને દેયે વાગેરે. લણ્યા.

સોમચંદ કહે તમે સાંભળોરે, નથી વિદ્યાને માનરે;
લણીને ભુના પડ્યા, નહીં સુણે કોઈ કાનરે. લણ્યા.

હોટલ વીધે.

હોટલમાં જન્મે હોંશયારે, પડ્યો ચા'યનો સ્વાદરે;
હોટલમાં જન્મે હોંશયી. ટેક.

હોટલ હૈયાનો હાર છેરે, ચા જકરાને કારનાર;
ખીડી છાતીનું તેજ છે, બને વીર્યને તાવનાર. હોટલ.

ઉઠતાં ખેસતાં ખીડીઓરે, ઉપર ખીસકુટ ચા'યરે;
ખોખું થયું ક્ષય રોગનું, થયો છાતીમાં દાહરે. હોટલ.

પહેલા પ્રહરમાં ઉઠતારે, લેતા પ્રભુનું નામરે;
આજ તો ખીડી મુખમાં, કાંડી ધસતા તમામરે. હોટલ.

પાયખાનામાં ખેશીનેરે, ખીડી પીવે છે આજરે;
નાના મોટા સર્વે દેખાદેખી મુકી લાજરે. હોટલ.

ખે આનાની ચા' ખીડીઓરે, ખે પૈસાનાં પાનરે;
અઢી આના રોજ જોઈએ, ઘણા પીવે છે વાધનરે. હોટલ.

ધંટી ચાટે ઘરનાં છોકરાંરે, નથી ખાવાને અન્નરે;
હોયે હોટલ મને જાણી, લલે ભુખે મરે તનરે. હોટલ.

રામ ખીડીનું નામ છેરે, ચા' પ્રભુનું નામરે,
દેવ-મદીર હો લ છે, ચાલો જન્મે તમામરે. હોટલ.

ડોક્ટર વૈદ્ય હપ્રામનેરે. ગળે પડી બીડી ચાયરે;
આમચંદ કહે હવે શું કહે, નથી મારો ઉપાયરે.

દોહન.

જુનો જમાનો.

જુનો જમાનો વહી ગયોરે, આગ્યો નવો જમાનોરે;
જુનો જમાનો વહી ગયો. ટેક

જે જે ગોપાળ મુખ ખોલતારે, હતા ગવપાળકરે:

સાહેબજી મુખ ઉચારતાં, બન્યા ઘોડાપાળકરે.

જુનો.

ઘેર ઘેર ગાયો પાળતારે, ખેતીવાળા પાળે: બેસોરે:

દુધ દહીંથી વાળુ કરતા, આજે સફરેટ દુધ છાશેરે.

જુનો.

દુધના સંચા થયા દેશમારે, તેમાં દુધ પીત્રાયરે:

માંખણ મલ્લખ પરદેશમાં, દેશી કુચા ખાયરે.

જુનો.

ખેડુતોએ ખેતી મુકીનેરે, ગુલામગારી કરવા માંડીરે;

ઉત્તમ ધંધો ખેતીનો. નીચે ધંધે નજર પોચાડીરે.

જુનો.

ધનવાનો કોઠારે ભરતારે, તમે કોડીએ ભરતા અન્નરે;

રૂપીઆનું લારી આવછો, એવો આગ્યો છે દીનરે.

જુનો.

દુકાળથી નહોતા ડરતારે, આજે રોજ દુકાળરે:

ઉપરથી ટાપટીપ રાખતા, અંદર પેટોછે કાળરે.

જુનો.

શરીરમાં તે ખેસીનેરે, ખેડો પીવેછે લોહીરે:

તંદાએ આંખો નથી ખુલ્લતી, તમે દેશન્યાઈ મોહીરે.

જુનો.

ઘોડા ગાડીઓ દોડાવતારે, ભલે મોટરોમાં ખેસોરે:

નાણાં લોકોનાં જમે રાખીને, કંઈની થાપણો ઓળવશેરે. જુનો.

હાટ ભાંડે ઘર ભાંડેછેરે, જુવો વાણોતરને વ્યાજરે;

જેઠાળી ખેડાં લાપસી જમે, નથી દેવાળામાં લાજરે.

જુનો.

કળીયુગ ઘેરેઘેર.

કળીયુગ ઘેરેઘેર વ્યાપીઓરે, લજવે નવા નવા ખેલરે;
કળીયુગ ઘેરેઘેર વ્યાપીઓ. ટેક.

ગુરૂએ શાસ્ત્ર લાણાવીઓરે, દીધુ વીઘાનું દાનરે;

ચેલે ગુરૂની સેવા કરી, આપી ગાળાનું માનરે.

કળીયુગ.

માઆપે ઉછેર્યો ખેટડોરે, મોટા થયે દેશે સુખરે;

પરણ્યા પછી થયો નારનો, માઆપને દીધુ દુઃખરે.

કળીયુગ.

સાસુ રસોડામાં રાંધતીરે, વલુ હીચકે હવા ખાયરે;

વલુને વશ ખેટો થયો, કે'તો નથી કાંચરે.

કળીયુગ.

આપ દીકરાને નથી બનતુરે, માને દેછે ગાળરે;

સાસરીઆનો થઈ રહ્યો, કેને ઉછેર્યો બાળરે.

કળીયુગ.

નિર્ધનને ત્યાં છોકરાંરે, નથી આવાને ધાનરે;

ધનવંતને એકે નહી, જ્યાં આવાનું છે અન્નરે.

કળીયુગ.

નીચ તણે ઘેર લક્ષ્મીરે, ઉંચ અતિ રીખાયરે;

પાપી સુખને ભોગવે, ધર્મી દુઃખે દુભાયરે.

કળીયુગ.

નારી રૂવેછે બાળનેરે, નથી થતો મને એકરે;

રાંડી રાંડને થાય છે, કરે ગર્ભાપાત અનેકરે.

કળીયુગ.

ભગવાં પહેરે છે લુગડાંરે, મોટા ભક્ત કહેવાયરે.

કથા કીર્તન અતિ કરે, ભોળા જન ભોળવાયરે.

કળીયુગ.

ખરા સાધુ જડતા નથીરે, ઢાંગી સાધુ પુજાયરે;

માલ મલીઠા ખાયછે, ખરા વનફળ ખાયરે.

કળીયુગ.

સોમચંદ કરે છે વીનતીરે, હવે થયો આડો આંકરે;

સાધુ સુધરે તો સૃષ્ટી સુધરે, તેમાં કેનો કાઢું વાંકરે.

કળીયુગ.

જુના રીવાજને જુતુ માર્યું.

જુના રીવાજને જુતુ મારીયુરે, પેઠા નવા રીવાજરે;

- જુના રીવાને જુતુ મારીયું ટેક.
 નારી પહેરે પોતકુરે, પહેરે જીણારે વસ્ત્ર;
 શરીર અધું દેખાય છે, તેમાં જળાં છે સદસ્ત્ર. જુના.
- પહેરે ઘોળા ઘોળા ધાધરાંરે, નીચે ઝાઝા છે ઝુલ્લરે;
 વાંકી પાંથી પાડી પ્રેમદા, આંખો કળીયુગ હળાહળરે જુના.
 હાથે ચુડી નથી શોભતીરે, પહેરે અંગડીઓ આજરે;
 પર પુરૂષ કર આલતાં, નથી આવતી લાજરે. જુના.
- પહેરી સપાટ રોઝ મારતીરે, ચાલે ચમકતી ચાત્રરે;
 અડધે માથે ઝોલતાં, નથી આવતી લાજરે. જુના.
 કાંટા નાકે નથી શોભતારે, ચુની પેરે છે નારરે;
 ગયાં કહાને કાંચળી, પેઠાં પોતકાંને રીવાજરે. જુના.
- જુના ઘાટ નથી શોભતારે, નેઠએ નવા નવા ઘાટરે;
 દરજી સોનીને કમાવવા, કેવો રચ્યો છે ઠાકરે. જુના.
 કુવે પાણી નથી ખેંચવાંરે, નહીં ઘંટી તણાયરે;
 ઘેર બેઠે પાણી આવતુ, સંચે લોટ દળાયરે. જુના.
- સવાર અપોર કે સાંજનેરે, પીવા નેઠએ ચાયરે;
 તે વીના કામ નથી સુઝતુ, રસોડાની માંચરે. જુના.
 સાસુ સસરા નેઠનીરે, નથી કાઢતી લાજરે;
 ધણીને ધમકાવતી, કેમ કાંઈ લાવ્યા ન આજરે. જુના.
- આવા પીવાને ઝોલવારે, બીજી કાંઈ ન કામરે;
 ધણી કમાય કે ન કમાય, મારે નેઠએ તમામરે. જુના.
 ધણી મવાનો સોગછેરે, નથી પહેરવાનો સોગરે;
 સતી સ્ત્રી કાને કહીએ, તજે સોળ શણગારરે. જુના.
 વહુ દીકરી રાંડી રાંડનેરે, નહીં ઝોગખો ભાષરે.

સરખુ હીંડવુ ને સરખુ પહેરવુ, સરખુ બોલવાનુ કાંચરે. જુના.
 સોમચંદ કહે જગદશનેરે, હવે થયો આડો આંકરે;
 નજરે જોયું તેવું લખીયું નથી તેમાં મારો વાંકરે. જુના.

ફેશનખાઈ.

ફેશનખાઈ પધારીયારે, તમે જુવો આજરે;
 ફેશનખાઈ પધારીયાં ટેક.
 ફેનશી પહેર્યા પેલકારે, ફેનશી સાડી અડધે માથેરે;
 પહેર્યા ફેનશી ઘાઘરા, પાડી માથે આડી પાંચીરે, ફેશન.
 નાકે ચુની શોમની, હાથમાં ફેનશી રમાલરે;
 ફેડે કુંચીઓનું ઝુમખું, જુવો ફેશનખાઈનો તાલરે. ફેશન.
 પગે સપાટો ઓપતીરે, કંઈ પહેરે છુટ આજરે;
 પાન ખીડી મુખે ચાવતી; જાય ઉભી બજારરે. ફેશન.
 બજેલી ચરમા ચઢાવીનેરે, નજર માંડી નીહાળેરે;
 મડમ સરખી બની ઠની, ચાલે હસ્તે ચેરેરે. ફેશન
 ઝીણું પહેર્યા લુગડારે, જેથી અંગ દેખાયરે;
 પર પુરૂષે અંગ દેખીયું, સતી નારો ન કહેવાયરે. ફેશન.
 રાંડી માંડી સરખી બનીરે, નહી ફેશનમાં ફેરરે;
 નાંકે ચુની કાચની બંગડી, નહી પહેરે રાંડી નારરે, ફેશન
 પહેરવા ઓઢવા ફરવારે, જેને આપી છે છુટરે,
 તેને વ્યભીચાર વળગ્યો, સોમચંદ કહે છે ખચીતરે ફેશન.

ફેશન વળગી ભાઈને.

ફેશન વળગી ભાઈનેરે, તમે જુવો તેમના ડેશરે;
 ફેશન વળગી ભાઈને. ટેક.
 છેલ છખીલા બનવારે, રોજ હજમની વધારીરે.

પાછળથી કેનરી કાતરી, આગળ વાળ વધજીરે. કેશન.
 સેન્ટ લવન્ડર આરસીરે, માથે આંખળાનું તેલરે;
 આગળ ઓળી પાડી પાંચીઓ ભાઈ અન્યા તાલમેલરે. કેશન.
 માથે ટોપી ધાતી શોભતીરે, વળી પહેયું ખમીસરે;
 કાટ પાટલુન પહેરીને, ખોલે વેલ વેલ ધીસરે. કેશન.
 બુટ સ્ટોકીંગ ના બિતરેરે, ફરતાં ધરમાં કે બહારરે;
 રાખ્યો આડંબર ઈંગ્લીશ રીનનો અન્યા ઇંગ્રેજ બાળરે. કેશન.
 ઘરેણામાં ઘડીઆળ છેરે, હાથે શોભે છે કફરે;
 ગળે કલર નેકટાઈન, પહેરી મારે છે રોકરે. કેશન.
 બીડી સીઝર ચીરટનારે, સળગાવી કાઢ્યા ગોટારે;
 પાનની બીડી ચાવતાં, ઘરમાં વાળ્યા ગડબડ ગોટારે. કેશન.

કેમ ! કળીયુગ નથી વ્યાપ્યો.

કેમ કળીયુગ નથી વ્યાપીયોરે, જુહું ખોલે નરનારરે;
 કેમ કળીયુગ નથી વ્યાપીયો કેક.
 ધર્મી કરમી નથી દેખતારે, મોટો વરત્યો જગમાં ફરરે;
 અધર્મી અથડાય છે, આજ જુવો ઠેરઠેરરે કેમ.
 પતીવ્રતા (નારી) નથી દેખતારે, પરનરશું કરે નેહ;
 મલીનતા વ્યાપી જગમાં, બગડ્યો સૌનો દેહરે. કેમ.
 પાખંડીઓએ ખાધી પૃથ્વીરે, ખાધો ધુનારે દેશરે;
 અધર્મ ઝાઝો થાય છે, સહુજનમાં પેઠો કલેશરે, કેમ.
 ઘણા સાધુએ માળા જપતાંરે, જરૂરી રમવા ઇચ્છું ચીતરે;
 શુદ્ધ રહી શું બજશે નરકે પડવાની રીતરે. કેમ.
 નહાય નહી ઘણા સાધુઓરે, પ્રભુની સેવા કેવી હોયરે;
 દરધર્મનું મુળ જાણનાર, એવા નજરે દીઠા કોયરે. કેમ.

દેશમાંથી દેવ લાગીઓરે, દંભીક જનનું ભારે ડોળરે;
 ગાદી છોડી કળીયુગમાં નરપતિ ધરશે હોળરે. કેમ.
 રજપુતોનું શુર ઘટ્ટીયુરે, નહી મેળવે રણમાં જીતરે;
 બળીયા નીર્ભળ થઇ રહ્યા, ભુમી થઇ છે નજરે, કેમ.
 દારૂ ઘણો વપરાય છેરે. ઊંચી વર્ણમાં આજરે;
 નાચ્યા કર્મોથી બુદ્ધી બગડી, લોપી કુળની લાજરે, કેમ.
 પૃથ્વીમાંથી પાક ઘટ્ટીયોરે, પુરતો થાય નહી વરસાદરે;
 નદીયો સુકાવા લાગી, મેલી સીધુએ મરગદરે. કેમ.
 દુધ ઘટયું ગાય ભેંસનુંરે, ઘોડાગાડીએ જોડાયરે;
 દુનીયામાં ઉલટું થાય છે, વધ્યો અસત્ય ઉન્માદરે. કેમ.
 ખાતાના ધણીને ખવરાવતીરે, કંઈ નારીઓ ઝેરરે;
 એક બીજની જોડે જાય છે, કળીએ કીધો કાજો ફેરરે. કેમ.
 ભાર બોજ સૌનાં ઘટ્ટીયારે, ઘટયાં સગાનાં હિતરે;
 મા બાપ ભુખે મરતાં, દીકરા ભરે છે પેટરે. કેમ.
 નીચ ઉંચમાં ફેર ના રહ્યોરે, વધ્યું હોટતનું જોરરે;
 ખાલી ભભકા બતાવતા નથી તનમાં તોરરે. કેમ.

વીપ્રો સુધરે તો સૃષ્ટી સુધરે.

આદ્યજ્ઞો શીખ્યા ભીખ માગતારે, કરમે રહ્યું પતરાળુરે;
 આદ્યજ્ઞો શીખ્યા ભીખ માગતા. ટેક.
 નહાવું ઘોવું નથી ગમતુરે, નથી આચાર વીચારરે;
 વેદના શાસ્ત્રો ન ભણ્યા, મુકી સંધ્યાને પુજાયરે, આદ્યજ્ઞો.
 પુસ્તક પાનાં મુક્યાં પેટીમાંરે, મુક્યો ગાયત્રીનો પાઠરે;
 વીપ્રે વહેપાર ઝાલીયો, બળવે બીક્ષાનો ઠાઠરે. આદ્યજ્ઞો.
 મુખે મંત્ર ઉચ્ચારતારે, આવતા દેવ સન્મુખરે;

મુખે આશીર્વાદ આપીને, દેતા સર્વેને મુખરે. બ્રાહ્મણો.
 ચાવે તમાકુ મુખથીરે, બન્યા બીડીના પીનારે,
 દારૂ ગાંજે અને ભાંગના, હુવા શોખીન અપારરે. બ્રાહ્મણો.
 સૃષ્ટી વીત્રો ધ્રુજવતારે, ધ્રુજે મોટા મોટા રાયારે;
 તે વિત્રો ચાલ્યા ગયા, હવે રહ્યા નમાયારે. બ્રાહ્મણો.
 બંશ બંનારા નથી બંશીઓરે, નથી પંડીતોના લેખરે;
 સાત પેઢીનાં નામ બોળીયાં, ઉપર મારીછે મેખરે. બ્રાહ્મણો.
 ચા' પીવા હોટલમારે, જીવો વિત્રો જયરે;
 સૌની સાથે બેસીને, પુરી સાક ભજ્યાં પાયરે. બ્રાહ્મણો,
 પતાંબર પહેરી નાહ્યા વીનારે, જય જમવાને આજરે;
 વીત્રો રહ્યા છે નામના, લાડુ જમવાને કાજરે. બ્રાહ્મણો.
 વીત્રોને દેવ સમ ગણતારે, પુજતા તેમના પાયરે;
 વીત્રો કહે તેમ કરતા, એવા વિત્રો નથી કાંવરે. બ્રાહ્મણો.
 મોમચંદ કહે જગ મંશનેરે, કાંચા લખું કેટલા લેખરે
 વીત્રો સુધરે તો સૃષ્ટી સુધરે, મારી વિધાત્રાએ મેખરે, બ્રાહ્મણો.

બાળલગ્ન નવ કરશે.

બાળલગ્ન નવ કરશેરે, તેમાં પડશે વીધનરે;
 બાળલગ્ન નવ કરશે. ટેક.
 બંને કદી બેંકુ' તે ઉછરેરે, મળતો નાવે સ્વભાવરે;
 આખી ઉમરમાં એહનો, દેખો દુઃખનો દેખાવરે. બાળ.
 મોટી ઉમરની બાળા થાય છેરે, જ્યારે ઉપજે અઠારરે;
 તેના મુખની ગાળો, ખાય મા બાપ ગોરરે. બાળ.
 સમજણ કાચી બાળાતણીરે, નહીં મન તેનું ઠારરે;
 કહો તેને કેમ કરાવીએ, આખા ભવનો કરારરે. બાળ.

પંચને સાક્ષી રાખીનેરે, અગ્ની રાખી જંમાનરે;	
શું સમજે નાનાં બાલુડાં, જેને જરીએ ન જ્ઞાનરે.	બાળ.
માઆપની મુરખાઇનોરે, એ તો છે આડો આંકરે;	
વાંકું થયા પછી બોલતાં, કાઢે કરમનો વાંકરે.	બાળ.
લ્હાવો લેવાની લાલચેરે, કંઇ પૈસા લેવા કાજરે;	
આંખ્યો મીચીને ઊંડે કુવે, નાખે બાળાને આજરે.	બાળ.
બાર વરસની બાળીકા, જણી કરશે શું ન્યાયરે;	
કાં તો મરે એ બાળીકા, નહીં તો મરે તેનો બાળરે.	બાળ.
છોકરો નીશાળે લણતોરે, કાં તો મોઢ દંડે રમતોરે;	
બાળા પરણાવી બાળને, કેવું સુખ ભોગવતોરે.	બાળ.
કાયાં બંધારણ તોડાવીયારે, જોવા પૌત્રનું મખરે;	
પુત્રનું સુખ ગુમાવીયું, જીવો બાળ વીધવા દુઃખરે.	બાળ.
પાછળથી પરતાઇએરે, એવો કરીને અનર્થરે;	
પાણી પીને ઘર પુછવું, એથી સરે શું અર્થરે.	બાળ.
જેવું બી (ખેતરમાં) વવરાવશેરે, તેવું લણશે ભાઇરે;	
કાયા બીના છોડવા, જીવો જાય છે ચીમરાઇરે.	બાળ.
બાળ વીધવાનું દુઃખ દેખીનેરે, તમે કરશે વીઢાપરે;	
સોમચંદ કહે હવે શું કરું, પહેલાં મુક્યો ગળે કાપરે.	બાળ.

તમારાં બચ્ચાં બહાજાં હોય તો વાંચો,

આજકાલ કેશી ચીજની મેળવણીથી ગોળીઓ બનાવી નાનાં બચ્ચાંને ખવરાવવામાં આવે છે, તેથી શરૂઆતમાં બચ્ચું સારૂ રહે છે, પછીથી ઝાડાની કબજાઆતો થઈ દરેક રોગો ઉત્પન્ન થાય છે. તે બચ્ચું ઘણું જ પીડાય છે તો ?

ઘણા વખતથી વપરાતી અને બચ્યાંઓનો આશીર્વાદ લેતી.
ખાળ સંજીવન સોગટી.

દરેક બચ્યાંના માખાપોને વાપરવા લગામણ કરીએ છીએ કેટલી
ગીજની મેળવણી આવતી નથી છતાં આ સોગટી દીવસમાં એકવ-
ખત પાણીમાં બેલસરકા ઘસી પાવાથી બચ્યુંજ હુંશીઆરીમાં રહેછે,
ઝાડો સાફ લાવેછે. સ્ત્રીઓને કોઠે રતવા હોય છે તેથી બચ્યું ધાવ-
ણથી ઘણુંજ પીડાય છે, શરીરે સુકાય છે, તાવ વીગેરે દર્દો લાગુ પડે
છે અને તે સીવાંય વરાદ, સસણી, તાવ, ઉધરસ વીગેરે દર્દો આ ગોળી
વાપરવાથી દૂર કરી બચ્યાંને રૂઠ પુઠ બનાવે છે. કી ૩. ૦-૫-૦

 રૂપીઆ પાંચ ઇનામ.

દુનિયાં કહેછે કે આંખ એ જીંદગીનું સાર્યક છે ? તો ધ્યાન
દઈ પુરેપુરૂ વાંચો.

રાતના અભ્યાસ કરતા વિદ્યાર્થીઓ, નામુ લખનાર વેપારી-
ઓ, કારકુનો માસ્તરો તથા નકરતી કામ કરનાર કારીગરો, ઇજનેરો,
વીવીંગ માસ્તરો, શેઠ શાહુકારો અને રાજ દરબારમાં વાપરવા લા-
યક અને લહેજત આપનાર.

પારાથી મદન થએલો, ભીમસેની ઝાસથી ઘુંટાએલો, ગુલા-
બજળના પટે ચઢેલો, સીસાથી શોધાયેલો, જસતના ખાપરીયાથી
ભેળવાયેલો, સાચા મોતીની ભુરાથી લસોટાયેલો, આંખના દરેક
દરદોને મટાડનાર. સાચા મોતીનો સુરમો નથી તેરી ખાત્રી કરી
આપનારને રૂપીઆ પાંચ ઇનામ આપવામાં આવશે. આ સુરમો
સવાર સાંજ આંખમાં આંજવાથી આંખમાંથી પાણીનું ઝરવું, આંખ,
છાયા, આંખ ઝીણી પડવાથી કમ નજર થઈ લોચા વળે છે. ઝા-

મર્યાદા આંખમાં આંખમાં આવતી ચેળ, વેગ, ગળતરા, કળતર, થતો મોતીઓ, પાંપણોનું ખરવું, પીયા વગવા વગેરે દરદોને અટકાવી આરામ કરે છે. ઘણાક ગૃહસ્થો કહે છે કે સારી આંખ હોય ને શા માટે સુરમો આજીવો જીવે ? તો જેમ ન્હાવાથી મેલ નીકળી શરીર સ્વચ્છ થાય છે તેમ સવાર અગર સાંજે સુરમો આંખવાથી ગરમી કાપી આંખમાં ભરાયેલો મેલ નીકળીને આંખને ચોખ્ખો રાખે છે. આપે ઘણાક સુરમા વાપર્યા હશે પણ પારાથી મર્દન થયેલો હીંદુસ્તાનમાં પહેલ વહેલોજ બહાર પડેલો છે. અમારા સિવાય હજી સુધી કોઈએ બહાર પાડેલો નથી. કીંમત તોલના રૂ. ૨-૧-૦ પા તોલના રૂ. ૦-૮-૦ ૧ વીર્યવર્ધક ગુ.

ટીકા—(ધાતુપુષ્ટી માટે ગોળી)—મુખધાન, પેશાબ અને દસ્ત વખતે ધાત નીકળવાથી હાથપગ સુંથાતા હોય, મગજ ચઢતું હોય, યાદશક્તિ નાશ પામી હોય, ગમે તેવો જીવો પ્રમેહ થયો હોય, તે માણસે સવાર સાંજ અકેદી ગોળી દુધ યા પાણી સાથે ગળવાથી લોહીને સુધારી વીર્યને વધારી શકતી આપે છે. કીં. ગોળી ૩૨ નો

રૂ. ૧-૦-૦ ૨ જીનાના ઘૂત-ઘણાં વીર્યથી તથા હસ્તકીયાની ટુંટવથી રંગોનું સીધીલપણું થયું હોય તે માણસે આ ઘૂતનું માલેસ કરવાથી રંગમાં નવો જીરસો પેદા થાય છે. કીંમત તોલના

રૂ. ૫-૦-૦ સેમ્પલના રૂ. ૧-૪-૦ ૩ અમીવર્ધક પીલસ-પાનમાં ખાવાથી હૃદયજત આપે છે. ખાલી ઉધરસ, ગળામાં દુખાવો, ચોરીઆ આવવા તથા સાદા ખેસી ગમે હોય તે માણસે ગોળી મોંમાં રાખી રસ ઉતારવાથી મટાડે છે. ને કંઠને સુધારે છે. ગોળી ૧૦૦ નો રૂ. ૧-૪-૦ ૪ જવરાદી ગુટીકા—આ ગોળી સવાર સાંજ અકેદી પાણી સાથે ગળવાથી એકાંતરીઓ, ચોથીઓ, રા-

જાંદા જીર્ણ જંધરને ઉતારે છે. મળ સાફ કરી નળખંધ વાયુ મટાડી ભુખ લગાડે છે. કી. ગોળી ૩૨ નો ૩. ૦-૮-૦.

૫ રાજરોગ ગોળી—આ ગોળી સવાર સાંજ અકેકી ગળવાથી શ્વાસ, કાશ, દમ, ઉધરસ, ગોળો આફરો, ખરોળ, વીગેરને મટાડે છે. કી. ગોળી ૪૦ નો ૩. ૧-૦-૦ **૬ રામ માણુ ગોળી**—સવાર સાંજ અકેકી ગોળી પાણી સાથે ગળવાથી દુઝતા હરસ, દુખતાં મસા (બવાસીર)થી ઝડાતી કબજઆત, પુંકનું કળતર, ચેળ આવવી, અગન બળવી, અંદરના ભાગમાં ચાંદીઓ પડવી, હાથપગનું કળતર, કેડનો દુખાવો, આફરો ચઢવો વીગેરે મટાડે છે. કી. ગોળી ૪૦ નો ૩. ૧-૧-૦. **૭ બવાસીર પીલ્સ-હરસ** યા મસાને ચોપડવાથી ચીમડાવી નાંખે છે. કાં. ગોળી ૮ નો ૩. ૫-૦-૦ **૮ ગુલાબી મંજન**—દાંત દાઝતા, કળતા, લોહી પડવું, વીગેરે ખંધ કરે છે. કીમત ૩. ૦-૪-૦. **૯ દાદરનો પાવડર**—ધીમાં કાઢવી મલમ જેવું કરી, દાદર ઉપર મસળવાથી લાલ, કાળી ગમે તેવી દાદર, ખર-જવું, સુકું, લીલું, ખસ, ચાંદાં પાકાં વગેરે મટાડે છે. કી. ૦-૪-૦ **૧૦ માથાનો પાવડર**—આદાશીશી, આખું માથું દુઃખતું હોય, સળેખમ, છોડને ચપટી ભરી નાકે સુધવાથી મટાડે છે ઝામરના દરદને મટાડે છે. કિં. ૦-૪-૦ **મેન્થોલઆમ-માથાનો દુખાવો**, વા, ઝામર, કાનના ચસ્કા, ખોડો, ઉંદરી, વીંછી વગેરે દરદો માટે કી. ૦-૬-૦. **૧૧ આદશાહી પાવડર**—વાળ કાઢવાનો—વાળ નથી ની-કળતાં તેવી ખાતરી કરી આપનારને પાંચ રૂપીઆ ઇનામ આપ-વામાં આવે છે. વીંછીને ઉતારે છે. કિં ૩ ૦-૪-૦ **વીસટકુટક**, ચાંદીની ખાવાની દવા દીવસ ૨૧ ના ૩. ૫) હરસ યાને મસા વગર નસ્તરે, વગર ઇન્જાએ ખરી પડે છે. ડબીના ૩. ૫)

આ સીવાય વાળો, જગંદર, કંડમાળ, હાડગંભીર, દાદા રસી વગેરે
રોગોની દવા મળે છે. લખો દર્દીને સલાહ મક્કન. જવાબ મારે
ટીકીટ ખીડવી. દરેક દવાનું વી. પી ખર્ચ જુદું સમજવું.

અનાવનાર,—આયુર્વેદ ઔષધાલયમાં વૈદ્ય સોમચંદ જેઠાલાલ.

૬. ઢાળની પોળમાં—ખારાકુવાની પોળ—અમદાવાદ.

વાંઢો કહે જગ ઇશને.

વાંઢો કહે જગ ઇશનેરે, મને પરજીવો નારીરે,

વાંઢો કહે જગ ઇશને. ટેક.

અહુ બાધાએ રાખીનેરે, ઘણા જપાવ્યા જપરે;

તોયે નારી મળી નહી, પુરજી પ્રગટયાં છે પાપરે.

વાંઢો.

જન્મ કુંડળી લઈ જોશીનેરે, પ્રશ્ન પુજવા હું જાઉંરે;

કે લક્ષ થશે આ સાત્રમાં, તેથી ઘણો હરખાઉંરે,

વાંઢો.

લગનગાળોઃ અવીયોયે, ઘણા ચઢ્યા વરઘોડેરે;

હું ચગડોળે ચઢીયો, ઘોડે ચઢીશ કયે દહાડેરે.

વાંઢો.

વર કન્યા ફેરા ફેરેરે, સાસુ કંસર જમાડેરે;

સુખ એવું ક્યારે દેખવા, હું પરજીશ કયે દાહાડેરે.

વાંઢો.

જાતીલા મારા મશ્કરીમાંરે, કરે વીવાની વાતરે;

તો હું સાચું માનીને થતો હૃદયમાં રળીઆતરે.

વાંઢો.

દેડ ચમાર ગમાર ઘણારે, પરજી થયા ગરખારીરે;

એ કરતાં હું અભાગીયો, નથી મારે ઘેર નારીરે.

વાંઢો.

રોજ રસોષ કરી પીરસેરે, મુખે બોલી મીઠું મીઠુરે;

જન્મ ધરી સુખ એવું, મેં તો સ્વપ્નમાં ન દીઠુરે.

વાંઢો.

નારી મુખ મલકાવીનેરે, જીવે પતીના સામુરે;

દેખો દીલ માં દાઝે છે, વળી ખેદ હું પામું. વાંદો.
 પૃથ્વી ઉપર જુઓ નારીઓ, ધણી પ્રભુએ નીપજાવી; વાંદો.
 મારા માટે એક ઘડતાં એને આજસ ક્યાંથી આવીશે; વાંદો.
 ધણી ખરાના ધરમારે, જુઓ બમે નારીરે; વાંદો.
 વિખાત્રા તું અભાગણી, શી જુદી પહેંચી તારીરે; વાંદો.
 પાણી ભરવા પ્રભાતમાં, કુવા ઉપર હું જાઉંરે; વાંદો.
 નારીઓ પાણી ભરતી. દેખી મનમાં મુંઝાઉંરે. વાંદો.
 દેવતા સળંગાંવી હાથથી, ઉતુ પાણી કરી નાઉંરે; વાંદો.
 કાચી પાકા ભાખરી, સવાર સાંજે ટાઢી ખાઉંરે; વાંદો.
 સમશાન સરખું ધર દેખીનેરે, ચીતા સરખી સજ્જતયરે; વાંદો.
 મનની વાતોને ખોલતાં, મને આવે છે લજ્જતયરે, વાંદો.
 નારી સ્વપ્નામાં આવતીરે, ત્યારે ઝખકીને જાગુંરે, વાંદો.
 સજ્જા નારી વીના કાષ્ટ નહી, સમજે અંધારું લાગ્યુંરે. વાંદો.
 વાસણની ઉતરડનેરે, રાતું લુગડું ઓઢાડુંરે; વાંદો.
 ખ્યારી ઉભાં છે એમ કળી, મારા મનને રમાડુંરે. વાંદો.
 દોરીની માઠો વાળીનેરે, તેની વરમાળા બનાવીરે; વાંદો.
 મારી ને ઉતરેડની ડાકમાં મેં હરખે પહેરાવીરે. વાંદો.
 બોલ્યો વહુ ચાલો ચોરીમાં, સુખ આપીશ મેં માગ્યુંરે; વાંદો.
 એમ બોલી હું ખસીયો, ઉતરેડ પડી મને વાગ્યુંરે. વાંદો.
 ઉતરેડનાં હાંધાં પુટીયારે, જુઓ નારીની પ્રીત્યારે; વાંદો.
 આજે પરણ્યો આજે રાંડ્યો, કેવો ચોરીયો વીત્યોરે. વાંદો.
 વાંદો કહે જગ ઇશનેરે, સૌને જુદી આપો સારીરે; વાંદો.
 કુંવારો કાષ્ટ ના રહે, શોધી પરણાવો નારીરે. વાંદો.

